

BETEGTÁJÉKOZTATÓ

Stroke

Tisztelt Hölgem / Uram! Kedves Betegünk!

A stroke (szélütés) olyan súlyos, hirtelen kialakuló agyi érbetegség, mely olyankor alakul ki, amikor valamely agyterület vérellátása olyan mértékben leromlik, ami az ott levő sejtek egy részének pusztulásához vezet. Ennek eredményeként különböző súlyosságú tünetek alakulnak ki.

Korai kezeléssel csökkenteni lehet az agy károsodását és a kialakuló életminőség-romlás mértékét. A kezelés későbbi fázisa már kevesebb lehetőséget ad; lényege a kialakult károsodások hatását ellensúlyozni a beteg fokozatos felépüléséig.

A stroke az egyik vezető oka a felnőttkori rokkantságnak, és a harmadik leggyakoribb halál oka tényező; csak a szívbetegségek és a daganatos betegségek okoznak évente több halálesetet.

A stroke ischaemias (kb. 80%-ban) és vérzéses (kb. 20%-ban) típusú lehet

Ischaemias stroke

A stroke esetek 80 százaléka ischaemias eredetű. Rendszerint úgy alakul ki, hogy egy vérrög elzárja az agy egyik erét. Vérellátás hiányában az idegsejtek oxigén- és tápanyaghiány miatt néhány percen belül elhalnak.

Az ischaemias stroke leggyakoribb típusai az alábbiak:

- Trombotikus (avagy trombózis) stroke - A stroke ezen típusában a vérrög helyben keletkezik (ezt hívják trombusnak). A vérrög általában egy érelmeszesedés által károsított érterületen (egy plakkon) alakul ki, ezeknek ugyanis egyenetlen a felszíne, így könnyen alakulnak ki rajtuk trombusok.
- Embóliás stroke - Ebben a típusban a vérrög nem helyben keletkezik (embólus), hanem a véráram sodorja egy agyi verőérbe, ahol fennakadva elzárja az eret. Embóliát bármilyen szövettörmelék is okozhat. Leggyakrabban a szívpitvarok fibrillálnak, azaz szabálytalanul húzódnak össze, és ezért véralvadék képződhet bennük, ami leszakadva embólust képez.

A stroke főbb tünetei

A stroke tüneteinek ismerete lehetővé teszi, hogy Ön vagy közeli hozzátartozója azonnali kezelésben részesülhessen. A stroke hirtelen alakul ki (innen kapta népies neveit, a szélütést, illetve a gutaütést) és általában egyszerre több tünet is jelentkezik.

- Az arc, a kar, vagy a láb általában egy oldalon fellépő hirtelen érzéketlensége, az egyik testfél zsibbadása (határozott vonal húzható a zsibbadó és a nem zsibbadó testfél között)
- Az egyik oldali végtagok gyengesége vagy bénulása.
- Hirtelen kialakuló beszédértési, szótalálási zavar (aphasia).
- Hirtelen elhomályosuló látás (akár a megvakulásig is), kettős látás, vagy a látásélesség gyors csökkenése.
- Hirtelen kialakuló szédülés, egyensúlyvesztés, mozgási zavarok.
- Zavartság, memóriazavar, a térbeli tájékozódás, illetve az érzékelés zavara.

Az ischaemias stroke rizikótényezői

Az alábbi betegségek megléte hajlamosítja a beteget ischaemias stroke kialakulására

- magas vérnyomás
- cukorbetegség
- magas vérzsír értékek
- elhízás, mozgásszegény életmód
- dohányzás

HEVES VÁRMEGYEI MARKHOT FERENC KÓRHÁZ

Neurológiai és Stroke Osztály

- alkoholfogyasztás
- családban előforduló érbetegségek
- a korral nő a stroke előfordulási esélye
- a férfiaknál a stroke gyakoribb

Az ischaemias storke diagnózisa és kivizsgálása

- a panaszok és tünetek alapján
- koponya CT vizsgálat mely kimutathatja az elhalt agyi területet, az erek meszesedését és egyéb okokat (vérzés, daganat, agyi áttétek)
- koponya MR vizsgálat – abban az esetben ha a CT vizsgálat nem nyújt kellő információt a tünetek okáról
- CT vagy MR Angiographias vizsgálatok, abban az esetben indokoltak, ha nyaki vagy agyi érszűkületet, érmalfomációkat szeretnénk igazolni
- carotis ultrahang vizsgálat- a nyaki verőerek állapotáról ad információt
- a szív ultrahangos vizsgálata
- laborvizsgálatok- vércukor, vérsírok, véralvadás, vese-, májfunkciók

Az ischaemias storke kezelése

A kialakult ischaemias stroke-ot követően az alábbi gyógyszeres kezelések állnak rendelkezésünkre:

- vérrögoldó kezelés- speciális indikációk alapján
- vérlemezke gátlók (pl. Aspirin protect)
- vérhígítók- (injekciós vagy szájon át szedhető tabletták)
- vérnyomáscsökkentő- magas vérnyomás fennállásakor
- vércukorcsökkentő- cukorbetegség fennállásakor
- lipid csökkentő- igazolt magas koleszterin vagy triglicerid érték esetén
- keringésjavító infúziós vagy tablettás készítmények
- szívritmus szabályozók- igazolt szívritmuszavar fennállásakor